

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5544/2021
12.10.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиле Социјалистичке партије Србије са седиштем на Новом Београду, чији је пуномоћник Ивица Чолак, адвокат из ..., против тужене Општине Брус, коју заступа Општинско правобранилаштво, ради утврђења права својине и права коришћења, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1390/20 од 20.04.2021. године, у седници одржаној 12.10.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1390/20 од 20.04.2021. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Крушевцу П 1034/18 од 13.03.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је приговор недостатка активне легитимације на страни тужиле. Ставом другим изреке, констатовано је да је повучен предлог тужиле за одређивање привремене мере. Ставом трећим изреке, утврђено је да је тужилца титулар права својине на згради број 1, која носи назив Зграда политичких организација – Зграда комитета у Улици ..., која се налази на катастарској парцели број .../... КО Брус, уписана у лист непокретности број ... КО ..., што је тужена дужна да призна и трпи. Ставом четвртим изреке, утврђено је да је тужилца титулар права коришћења на земљишту на катастарској парцели број .../... КО ... и то земљишту под зградом – објектом у површини од 2 а 05 м² и земљишта уз зграду – објекат у површини од 35 м², укупне површине од 2 а 40 м² уписане у лист непокретности број ... КО ..., што је тужена дужна да призна и трпи. Ставом петим изреке, обавезана је тужена да тужиљи на име трошкова поступка плати 396.100,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1390/20 од 20.04.2021. године, одбијена је, као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку применом члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11...18/20), и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, у Брису у Улици ... на кп.бр. .../... КО ..., укупне површине 2 а 40 м² налази се зграда која је изграђена пре Другог светског рата, која је била спратности По+П, укупне површине 173,98м². Ова зграда је Закључком Већа удруженог рада и Већа месних заједница СО Брус и уговором о коришћењу пословне зграде од 20.06.1979. године пренета на трајно и бесплатно коришћење Општинском комитету Савеза комуниста у Брису, ради адаптације истог у циљу смештаја друштвено – политичких организација. Наведеним уговором тачком 3, било је уговорено да уколико Општински комитет СКС у Брису у року од 3 дана од дана ступања у посед не изврши адаптацију пословне зграде да губи право коришћења исте, док је тачком 5. обостраним споразумом странака било договорено да се овај пренос права трајног коришћења може извршити у катастру и тапијској књизи, и да тужена Општина Брус овим уговором овлашћује Општински комитет СКС у Брису да без њеног присуства може извршити тај пренос. Одељење за инспекцијске послове – Санитарна инспекција Општине Брус донела је 05.12.1979. године решење којим се Општинском комитету СКС у Брису даје сагласност за адаптацију бивше судске зграде на кп.бр. ... КО ... у Улици ... број Истим решењем обавезан је Општински комитет СКС да зграду прикључи на градску канализацију и водоводну мрежу. Одељење за привреду и финансије Општине Брус, решавајући по захтеву Општинског комитета СКС у Брису у предмету издавања одобрења за адаптацију бивше судске зграде у Брису, донело је 07.12.1979. године решење којим је ОК СКС у Брису, као инвеститору одобрило адаптацију бивше судске зграде у зграду за друштвено – политичке организације у Брису. Утврђена је предрачунска вредност адаптације предметне зграде у износу од 2.970.022,70 динара и обавезан инвеститор Општински комитет СКС да радове на адаптацији предметне зграде изведе у свему према главном пројекту који је одобрен код овог одељења Општине Брус. Општински комитет СКС у Брису је, као инвеститор, са извођачем радова Грађевинском радном организацијом „Јастребац“ закључио уговор о грађењу 08.10.1979. године, чији је предмет био адаптација и доградња бивше судске зграде у Брису. Саставни део овог уговора је и доказ да су за изградњу обезбеђена финансијска средства и утврђена цена уговорених радова. Инвеститор је у потпуности извршио своју обавезу по наведеном уговору. Општински комитет СКС је са ББ из, као извођачем радова, закључио уговор о делу 21.11.1979. године, јер је било потребно извршити делимично рушење зграде бившег Општинског суда у Брису и у ту сврху је обезбедио потребна новчана средства. После адаптације и доградње, површина зграде за потребе Општинског комитета СКС Брус и других друштвено – политичких организација Општине Брус износила је 348,14 м², а пре почетка радова била је 173,98м², односно повећана је спратност зграде за још један спрат и поткровље. Грађевинска вредност адаптиране и дограђене зграде износила је укупно 4.951.461,84 динара, од чега је вредност предметне зграде пре адаптације и доградње износила 502.341,13 динара, а само вредност адаптације и доградње износила је 4.449.120,71 динар. Процентуални однос старе градње и адаптације са доградњом

износи 10,50% према 89,85%. Након завршене доградње и адаптације Секретаријат за привреду, финансијске и комуналне делатности Општине Брус донело је 29.12.1982. године решење којим је одобрена употреба изграђеног инвестиционог објекта, зграде друштвено – политичких организација у Брусу, инвеститору Општинском комитету СКС Брус.

Републичка конференција ССРН је 05.07.1990. године донела одлуку број 1050/1, а иста одлука донета је 12.07.1990. године на Дванаестом ванредном конгресу СКС под бр.1588, о уједињењу ССНС и СКС и оснивању Социјалистичке партије Србије. Према члану 3. наведене одлуке сва права и обавеза Савеза комуниста Србије пренета су на Социјалистичку партију Србије, а сва имовина (покретна, непокретна и финансијска средства) СКС постаје имовина СПС. СПС са седиштем у Београду уписана је у регистар Политичких странака на рег. броју 22, као и у регистар Политичких организација 27.07.1990. године, као и то да има статус јединственог правног лица и да је имовина СПС једина и јединствена.

У лист непокретности број 250 КО Брус уписано је право својине тужене на кп. бр.495/2 површине 2,40м² и згради Политичких организација – Зграда комитета, који су предмет овог спора.

По оцени Врховног касационог суда, на основу тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилном применом материјалног права усвојили захтев тужиље.

Чланом 13. став 1. Закона о финансирању политичких странака („Службени лист СРЈ“, бр.73/2000, који је престао да важи 18.07.2003. године, осим одредби члана 13. и 14. Закона) прописано је да је имовина која је била на управљању, коришћењу и располагању Савеза комуниста Југославије, Социјалистичког савеза радног народа Југославије и Савеза социјалистичке омладине Југославије, а коју су чинили објекти, пословни простор, опрема, канцеларијски намештај и својина је Савезне Републике Југославије. Чланом 14. истог закона, прописано је да одлуке, уговори и други акти којима се непокретности, на којима су право коришћења, односно располагања имале друштвено – политичке организације из члана 13. став 1. овог закона и које су служиле за обављање делатности тих организација, пренете на друга правна или физичка лица после њиховог престанка или којима је право коришћења, односно располагања пренето на политичке странке, удружења грађана или друштвене организације настале преображајем, спајањем или припајањем друштвено – политичких организација, или којима су на друга правна или физичка лица пренете са дејством у моменту престанка рада друштвено – политичких организација ништави (став 1), да Савезна Република Југославија има право да захтева брисање права својине или другог стварног права стеченог супротно ставу један овог члана и предају непокретности на којима су право коришћења, односно располагања имале ове савезне друштвено – политичке организације (став 2), а да се применом одредби става 2. овог члана не може дирати у права која су стекли савесни стипендијаци и трећа савесна лица (став 3).

По оцени Врховног касационог суда, правилан је закључак нижестепених суда да се у овом случају не могу применити одредбе Закона о финансирању политичких странака, односно члан 13. став 1. тог закона, јер предметна непокретност никада није била на управљању, коришћењу и располагању Савеза комуниста Југославије. Према општим актима Савеза комуниста Југославије – Статуту

некадашњи Општински комитет Савеза комуниста је био самостална организација, у вези чега се овај суд већ изјаснио кроз своју пресуду Рев 14/10 од 17.02.2010. године, па стога, Закон о финансирању политичких странака није могао да буде основ за укњижбу спорне имовине као власништво тужене.

Када се пође од утврђеног чињеничног стања, да је Закључком Већа удруженог рада и Већа месних заједница СО Брус и уговором о коришћењу пословне зграде од 20.06.1979. године предметна непокретност пренета на трајно и бесплатно коришћење Општинском комитету Савеза комуниста у Брусу, ради адаптације истог у циљу смештаја друштвено – политичких организација, да је надлежни орган тужене 05.12.1979. године донео решење којим је Општинском комитету СКС у Брусу дало сагласност за адаптацију предметне непокретности и да је истим решењем обавезан Општински комитет СКС да зграду прикључи на градску канализацију и водоводну мрежу, да је надлежни орган тужене 07.12.1979. године донео решење којим је Општинском комитету СКС у Брусу, као инвеститору одобрило адаптацију предметне непокретности и да је након завршене доградње и адаптације 29.12.1982. године донето решење којим је одобрена употреба предметне непокретности и како је утврђено да процентуални однос старе градње и адаптације са доградњом износи 10,50% према 89,85%, то је правилан закључак нижестепених судова да је правни претходник тужиле стекао право својине на предметној непокретности доградњом и адаптацијом која је извршена на основу сагласности и одобрења надлежних органа тужене, правилном применом члана 24. став 1. Закона о основама својинскоправних односа. Наиме, доградњом, надзиђивањем или адаптацијом туђег или сувласничког грађевинског објекта не стиче се право својине, ако законом или уговором није другачије одређено. Изузетно, доградњом, надзиђивањем или адаптацијом зграде, савестан градитељ стиче право својине на згради, само ако је власник зграде знао за градњу и није се томе противио (сходно члану 24. став 1. Закона о основама својинскоправних односа). У овом случају стекли су се услови за примену изузетка од начелног става да се доградњом, надзиђивањем или адаптацијом туђег или сувласничког грађевинског објекта не стиче право својине, јер је за предузимање радова доградње и адаптације од стране правног претходника тужиле на предметној непокретности постојала сагласност и одобрење надлежних органа тужене. Осим тога, услов за доделу предметне непокретности правном претходнику тужиле је био да исти изврши адаптацију предметне непокретности. Стога су неосновани ревизијски наводи о погрешној примени материјалног права од стране нижестепених судова.

Са напред наведених разлога, на основу члана 414. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић